

Arendal kommune
Ingunn Kilen Thomassen

ingunn.kilen.thomassen@arendal.kommune.no

Tolkningsuttalelse: Er støtte gitt partienes sentrale ungdomsorganisasjoner som deltar i Arendalsuka ulovlig?

Partilovnemnda viser til brev av 3. juli 2017 (Deres ref. 16/26673-24) fra Arendal kommune, og påminnelse i e-post av 13. juni 2018 fra kommunen ved juridisk seniorrådgiver Ingunn Kilen Thomassen i rådmannens stab.

Kommunen anmoder Nemnda om å vurdere hvorvidt reisestøtte til de politiske partienes sentrale ungdomsorganisasjoner ved deltakelse på Arendalsuka er i strid med forbudet mot å motta bidrag fra «rettssubjekter under statens eller annen offentlig myndighets kontroll», jf. partiloven § 17 a nr. 2 bokstav a. Brevet springer ut av en anmodning fra Senterungdommen og deres revisor, som ber om å få klarlagt lovligheten av en slik støtte.

Nemnda beklager sterkt at henvendelsen ikke er besvart tidligere. Dette skyldes i første omgang begrenset kapasitet i Nemndas sekretariat, deretter en uheldig forglemmelse som ikke skal forekomme. Nemnda vil se på sine saksbehandlingsrutiner med sikte på å unngå gjentakelser. Sommeren 2018 ble saksbehandlingen ytterligere forsinket på grunn av utløpet av de tidligere medlemmenes funksjonstid og oppnevningen av nye medlemmer med virkning fra 15. juni.

Sakens bakgrunn

Adgangen for politiske partier og for partienes ungdomsorganisasjoner på sentralt og regionalt nivå til å motta bidrag er regulert i partiloven §§ 17 og 17 a. Paragraf 17 a nr. 2 bokstav a forbyr bidrag fra «rettssubjekter under statens eller annen offentlig myndighets kontroll». Formålet bak forbudet er hovedsakelig å forhindre at partier i regjerings- eller flertallsposisjon benytter sin innflytelse til å skaffe egne eller relaterte organisasjoner offentlige midler som andre organisasjoner ikke får gleden av (se NOU 2004: 25 s. 87f).

E-post:
post@partilovnemnda.no
Internett:
www.partilovnemnda.no

Kontaktperson:
Tor Henriksen
Tlf. 22 00 37 60
Mob. 992 93 988

Adresse:
Partilovnemnda
Postboks 14
6801 FØRDE

Arendalsuka er en årlig møteplass hvor aktører i politikk, samfunns- og næringsliv møter hverandre og publikum til aktuell debatt og politikktutforming. Ifølge kommunen har Arendalsuka hvert år siden oppstarten i 2012 gitt øremerkede reisetilskudd på mellom 10 000 og 15 000 kroner til hver av de sentrale ungdomsorganisasjonene til partier med stortingsrepresentasjon for å øke deres mulighet til å delta på arrangementet.

Arendal kommune er tydelig på at Arendalsuka ikke er en egen juridisk person. I stedet ledes den fra øverste politiske og administrative hold i Arendal kommune, som også er regnskapsfører for arrangementet.

Dette stemmer med at Arendalsuka ikke er registrert i Enhetsregisteret, og med organisasjonskartet (2017), som viser sterk tilknytning til kommunen, blant annet ved at kommunens ordfører leder og rådmannen er sekretær for rådet. Sammen med en egen programkomite sitter ordføreren også i rådets arbeidsutvalg, mens en arbeidsgruppe består av ansatte i kommunens administrasjon.

I det året forespørselen gjelder (2017) ble Arendalsuka finansiert med om lag 50 prosent offentlige tilskudd, resten av private sponsorer. Den fremtrer altså som et bredt forankret fellesprosjekt der sponsoravtalene er tydelige på at sponsorene ikke har innflytelse på programmet.

Partilovnemndas syn på saken

Etter partiloven § 24 nr. 2 bokstav a har Partilovnemnda myndighet til å «tolke reglene i loven og i forskrift gitt med hjemmel i loven». Tolkningskompetansen utøves i denne saken til å avgjøre om reisestøtte til politiske ungdomsorganisasjoner for deltagelse i Arendalsuka faller inn under de begrensinger som følger av partiloven § 17 a nr. 2 bokstav a.

Arendal kommune er selv en offentlig myndighet, ikke et rettssubjekt «under staten eller annen offentlig myndighets kontroll» (partiloven § 17 a). Derfor begrenser ikke partiloven kommunens egen rett til å benytte midler til eksempelvis å gi reisestøtte til politiske ungdomsorganisasjoner.

Avgjørende er det derfor om Arendalsuka er et eget rettssubjekt og – hvis bekreftende svar – om den er under kontroll av «staten eller annen offentlig myndighet», i dette tilfelle Arendal kommune.

Under forutsetning av at det bildet av Arendalsukas juridiske stilling som – med støtte i opplysninger fra kommunen selv – er tegnet ovenfor, i det vesentlige er korrekt, er det klart at den ikke (i 2017) var noe selvstendig rettssubjekt. Den fremtrer i stedet som en del av kommunens egen virksomhet. Dermed representerer heller ikke kommunens utvilsomme formelle «kontroll» med virksomheten noe problem i relasjon til partiloven § 17 a nr. 2 bokstav a.

I lys av lovbestemmelsens formål om å hindre at partier i posisjon gir fordeler til egen eller relatert virksomhet, finner Nemnda likevel grunn til å bemerke at det i dette tilfellet er tale om en ordning med generell reisestøtte til alle sentrale ungdomsorganisasjonene til partier med stortingsrepresentasjon. Sett fra kommunens side utgjør skillet mellom ungdomsorganisasjoner

til partier med og uten representasjon på Stortinget et rent objektivt kriterium. Det er altså behovet for reisestøtte, ikke organisasjonenes affinitet til et eller flere politiske partier som er representert i kommunestyret i Arendal, som er avgjørende for støtte eller støttebeløp.

De forbud mot visse bidrag som følger av partiloven § 17 a, begrenser ikke kommunens egen rett til å dele ut bidrag som i andre relasjoner er fullt lovlige. Under forutsetning av at Arendalsuka juridisk er en del av Arendal kommune, er altså støtte av den aktuelle karakter uproblematisk.

Nemnda presiserer for ordens skyld at støtten skal inngå i den årlige økonomirapporten for vedkommende partiledde som «annen offentlig støtte» (jf. partiloven § 18 nr. 2).

Tolkningsuttalelsen er enstemmig. Saken ble drøftet i Nemndas møte 29. august 2018. Utkast til uttalelse ble lagt fram og uttrykkelig akseptert av samtlige medlemmer som var tilstede.

For Partilovnemnda

Eivind Smith
Leder

Tor Henriksen
Sekretariatsleder

Uttalelsen sendes kun på e-post.

Kopi:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, postmottak@kmd.dep.no

Alle sentrale ungdomsorganisasjoner til partier med stortingsrepresentasjon